

min Overbevisning, at, naar man ikke kan komme hinanden noget imøde, saavel Regeringen og Rigsdagen som Rigsdagens Afdelinger indbyrdes, saa er der ikke stor Sandsynlighed for, at man kan bringe Loven tilende. Jeg har tilladt mig at stille tvende Underændringsforslag til § 2 i Bertallets Forslag om, at „420 Tønder Byg“ forandres til „400 Tønder“ og „350“ til „325“; det er disse Sætser, som ifjor bleve vedtagne i Folkethinget ved eneste Behandling. Jeg har gjort det, dels fordi det som sagt er min Overbevisning, at, kommer man ikke hinanden noget imøde, har man ingen Udsigt til at faae Loven færdig, og dels fordi jeg mener, denne Løn baade i og for sig vil være tilstrækkelig Løn, og at den navnlig for mange, mange Præster vil være en langt hødre Løn end den, de nu have. Men saa har jeg ogsaa en anden Hovedgrund, hvorfor jeg har stillet disse Forslag. Naar de Indtægter, som overstige disse Lønninger, skulle indgaa i en geistlig Lønningsfond, vil der efter min Overbevisning blive stillet mange store og uafviselige Krav til denne Fond. Jeg er overbevist om, at der paa mange Steder vil komme Forlangender frem om nye Præstekalds Oprettelse, Forlangender, som ikke kunne tilbagevises. Der er i dette Aarhundredes første Decennier nedlagt nogle og tyve Præsteembeder, og Indtægterne derfra ere henlagte til forskellige Ting, dels til Skolevæsenet, dels til Seminarier, nogle Steder endog til Fattigvæsenet, og endel Indtægter ere ligefrem indflydte i Statskassen. Ved disse Embeders Nedlæggelse har man paa flere Steder gjort det saare besværligt for disse Menigheders Medlemmer at benytte deres Præst; der er flere Steder, navnlig i det vestlige Sylland, hvor man har nedlagt Præstegaarde, og derved bevirket, at en stor Del af Beboerne er saa langt fjernet fra deres Præst, at de nu næsten leve som Hedninger; der er Steder, hvor Beboerne have endog 2 Mil til deres Præst.

Jeg skal navnlig nævne et Pastorat, hvor det er Tilfældet. Ved Nedlæggelsen af Sunds Præstegaard — den blev nedlagt ifølge Reskript af 24de Januar 1821 — blev Ergnet lagt som Annex til Gjellerup, og derved har over Halvdelen af Beboerne i Sunds faaet

to Mil til deres Præst. Nu vil man indse, at, naar der kommer Forlangende om igjen at oprette Præstegaarden, da kan dette Forlangende ikke tilbagevises, og derfor vilde jeg anse det for saare heldigt, om man gif lidt varsomt frem med disse Indtægter og ikke uddelte dem altfor rundelig. Det er tillige min Overbevisning, at Lønnen vil være tidsvarende, selv om man tager de Nedsættelser, jeg har foreslaet. Der er et gammelt Ordsprog, som siger: „Man skal spare paa Bredden, thi Bunden sparer paa sig selv“, og det er en gylden Regel, som man gjør vel i at følge i mange af Livets Forhold. — Det er altid en slet Husholder, som med Nøglighed kan se paa, at den sidste Daler ruller af hans Pung, og dersom det skulde blive Tilfældet, som jeg frygter, at den geistlige Lønningsfond ikke vil kunne fyldestgjøre de berettigede Krav, som stilles til den, saa vil man, tænker jeg, til den Tid finde, at man havde gjort ret i, naar man i Tide havde været betænkt paa nogle Besparelser. Jeg vil derfor af disse Grunde og navnlig med Hensyn til Sagens Fremme anse det for særdeles heldigt, om man vilde vedtage disse Nedsættelser. — Der kom en Udtalelse af den ærede Ordfører, som jeg ganske kan tiltræde; han udtalte nemlig, at det tvungne Offer burde falde bort. Deri er jeg fuldkommen enig med ham. Jeg vilde ogsaa anse det for aldeles rigtigt, at Loven kom til at indeholde den Bestemmelse, at alt Evangsoffer faldt bort, saa at Ingen var forpligtet til at yde Noget for kirkelige Handlinger, og at man saa lod det bero derved. Derimod anser jeg det ikke for heldigt, saaledes som her er foreslaet, at nævne nogle kirkelige Handlinger, for hvilke det er Præsten tilladt at modtage Offer. Jeg tror, at man vilde faae et meget mere naturligt Standpunkt ved den antydede Affattelse af denne Bestemmelse, thi da kunde Ingen finde paa i denne Henseende at stille Præsterne anderledes end andre Mennesker, og man vilde da navnlig ikke falde paa, at det skulde forbydes Menighedens Medlemmer af Kjærlighed til deres Præst at yde ham en Godtgjørelse, et Tilstud, eller hvad man skal kalde det. Jeg finder det altsaa naturligt, at man ligefrem ophæver Evangsofferet, men